

SZERKESZTŐSÉG

és kiadóhivatal:

Sátoraljaujhely

Petőfi-utca 5. sz.

Telefon-sz. 125.

# SÁTORALJAUJHELY

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 8 K.

Félévre . . . . 4 K.

Negyedévre . . 2 K.

Egyes szám 10 fill.

FÜGGETLEN POLITIKAI HIRLAP.

Felelős szerkesztő: ILLÉSHÁZI ENDRE.

MEGJELEN PÉNTEKEN ESTE.

## Ujhely sorsa meg van pecsételve.

Tudjuk, hogy a falra borsót hányunk s hiabavalók minden írásaink. A betűnek, a tollnak Zemplénben, Ujhelyben megszűnt az ő ereje. A kapzsiság, az önös érdek, a törekvés mások javai, mások véres verejtéke és munkája útján boldogulni, annyira átittatta e vármegyében, e városban a lelkeket, hogy itt, e vármegyében, e városban ez erkölcsi metelyt a toll erejével kiirtani alig ha lehet lesz. Még csak vihart sem támasztanak írásaink: közönyösen haladnak az emberek el a legkiáltóbb visszaélések és botrányok mellett, nem a köztisztesség, de pártszempontok szerint ítélve meg mindeneket. A pártalakulások természetesen nem politikai, nem is szociális elvek, de tisztán és egyedül az egyéni érdekek diktálta törekvések szerint történnek meg.

Két éve szántogatunk s vetegetünk és kérjük, kikelt-e csak egy magocska is írásaink nyomán? Meczner él és uralkodik tovább is: elcsere, piszkos és erőszakos választások, a gáthiakkal való cimborálás, a csürés-csavarás, tengeriosztás és egyéb hasonló ügyei vajjon megingatták valamennyire is állását: egy kardshintás — istenem mily pelyhkönyű az az úribecsület — és ma nagyobb és hatalmasabb, mint volt valaha. Az a világitatból élő poéta pedig, — azzal a karcolással a homlokán — boldog, dehogy is írna többé kukuricáról és ehez hasonló dolgokról: a szerbmarha és az argentiniai húsbehozatal ellen zeng a húsráhes tömegnek ékes rigmusokat s tolja erősen tovább is az ezerholdasok szekerét. De irtunk annak idején Besseneyről is komoly és erős dolgokat, elvöltünk készülve, el kellett készülve lennünk a sajtóperre is. Volt eszébe! Ma — mi nem hiszszük, de mások komolyan állítják — a zalai főispáni állásra az egyedüli komoly jelölt: országos méltósággá teszi az érdemeket eddigelé egyáltalán nem szerzett fiatal embert a nexus s a hercegi kegy. Ez kell a magyarnak: erős, robustus testalkat, melylyel Tisza személyét védi meg minden támadás ellen, bókra hajlékony derék és ügyes láb, mely nem siklik el a főúri parketten. És még haragudtak ránk, mikor Caligula lováról irtunk némely célzásokat.

És Gortvay is minden írásaink dacára ott őrzöng tovább királyi trónusán és ró ki 100 koronától 600 koronáig terjedő kegyetlen bírságokat. Ő a feljelentő és ítélőbíró egy személyben s gyakorol a felebvezések elbírálására oly befolyást, minőt — Zempléne kivül — sehol meg nem tűnének.

No, és irtunk némely dolgokat Ujhely tanácsáról, Ujhely város adminisztrációjáról is. Oh! itt már értünk el eredményeket: a képviselőtestület hangadó nyílt ülésben törtek pálcát a város

adminisztrációja felett s a polgármester maga ítélte el legkeményebben a városi gazdálkodást s a város ügykezelését, nyíltan, az intézkedésre illetékes forum előtt őszintén bevallván, hogy Ujhely város tisztikarával, mert hivatásának betöltésére képtelen, adminisztrálni nem lehet.

És? És a képviselőtestület ugyanazon gyűlésben, közvetlenül a polgármester kijelentése után fizetéseket emel, rangokat adományoz, a város polgármestere a pellengérré állított tisztikarral tovább is adminisztrál és az a tisztikar, melynek — ha önértetes és főleg, ha nem érzi, hogy bűnös abban, mivel megvádolták — egy percig sem lenne szabad megtorlatlanul hagyni a polgármesternek e kijelentéseit, meghuzza magát, lopja a napot tovább is, él a város nyakán és hallgat és szorgalmasan gyűjti a voksokat a tavasszal bekövetkező választásokra.

Hát kérem, római erkölcsök ezek, de nem a köztársaság, de a császárság korából: panem et circenses, a többi pedig egye meg a fene! Ki törődik azzal, hogy ez a város ma-holnap elzülilik. Ki törődik itt e város jövőjével, a közérdekkel: folynak a tárgyalások, dühös ellenségek kéz alatt erősen pakálnak, hogy miként lehessen osztozkodni: és bármennyire is csattogtassák is agyaraikat, dehogy is fálják fel egymást addig, míg a város közraktáiraiban felfalni való akad.

Székely Elek lesz a polgármester: a schweigereknek az ideálja ő. Erősnyelvű és nem is finyás ember, elve: leben und leben lassen. És Reichard Salamont szívesen cserben hagyják Székelyért hitsorsosai: Reicharddal beszélni nem lehet. De — suba alatt — tárgyalások folytattatnak Kis Ödönnel is, a tisztviselők, a városházi kiskirályoknak még mindig ő a jelöltje: jámbor, jólelkű ember, minden hó elsején hűségesen aláírja fizetési nyugtáját és vannak ideájai, ezekről álmodozva aludja át a hivatalos órákat, ő felőle tehetnek tisztviselő uraink ami nekik tetszik, a kiskirályok, a felelősségnélküli címzetes polgármesterek, a klikkek adminisztrálhatják a várost, amint nekik jölesik, ő senkit mulatozásában nem háborít, csak őt hagyják békében álmodozni.

És ez a két érdekcsoport viaskodik ma a városházán, ez a két érdekcsoport küldi, állítja ki szóharca legjelesebb debattőrjeit, szidva, piszkolva a jelent, hogy annál piszkosabbá, de egyben jövedelmezőbbé — hja, trágyázott földben terem a buza — tegyék a jövőt. Ez a két érdekcsoport fogja megvívni, természetesen hangzatos jel-szavak és színes zászlók alatt a közel

választások alatt a maga harcait s teszi majd lövő a naiv polgári lelkeket.

És el fog zúlleni ez a város és ennek a városnak tönkre kell mennie: független emberek — kevesen — vannak még e város falain belül, de függetlenül gondolkozó, saját lábukon járó polgárok nincsenek. Aki lelkében is független, az vagy szegény, vagy féltve lelke nyugalmát, nem zavartatja meg azt a közért vívott ádáz harcokkal, aki anyagilag független — és ez a mi legnagyobb bajunk — futva fut a hatalmasok kegye után. A város lakóinak tulnyomó része vagyontalan, máról hol-apra elősködő züllött existencia, a hatalmasok szolgáltságába hajtja szegénysége. Ezzel a polgársággal e várost a zülléstől megmenteni nem lehet és hiába valók minden írásaink: ennek a városnak sorsa meg van pecsételve.

## Székely Elek a Fm. Hirlap ellen.

Székely Elek a Kazy József államtitkár s a sátoraljaujhelyi választókerület ujonnan választott képviselőjének tiszteletére Sátoraljaujhelyben a f. év június hó 16-án rendezett díszében beszédet mondott. Beszéde során, „revolverlapnak“ nevezte el a F. M. Hirlapot.

A F. M. Hirlap szerkesztősége nevében Landesmann Miksa, sértőnek találván Székely Elek e kijelentését, rágalmozás miatt panaszos feljelentést tett Székely Elek ellen a sátoraljaujhelyi kir. járásbíró előtt.

Tegnap folyt le ez ügyben az első érdemleges tárgyalás, ítéletre azonban ezúttal nem került a sor.

A tárgyalást Kopeczek József kir. járásbíró vezette, Székely Elek ügyvédje dr. Grosz Dezső kíséretében jelent meg.

Székely Elek beismerésben volt. Elismerete, hogy revolver lapnak nevezte a F. M. Hirlapot. Védelmére azt hozta fel, hogy a F. M. Hirlap a pártot, melyhez ő tartozott, őt és más személyeket kiméltlenül támadott. Egyébként állításának valódiságát bizonyítani kívánja, s kérte dr. Szentgyörgyi Zoltán árvaszéki ülnök és Léhner Miksa volt zálogháztulajdonos kihallgatását, mindkettő által azt akarván bizonyítani, hogy a F. M. H. mindkettőjüket azzal fenyegette meg, hogy a lapban meg lesznek hurcolva, hacsak bizonyos anyagi szolgáltatás útján a meghurcoltatás alól meg nem váltják magukat.

Szentgyörgyi Zoltánt — Székely Elek előadása szerint — azzal fenyegette meg a F. M. H. kiadótulajdonosa, hogy lapjában támadni fogja, ha nem osztja meg vele a vármegyei papir- és írószerszállítás jövedelmét. Léhner Miksának pedig egy bizonyos pénzösszeg lefizetése által sikerült csak a meghurcoltatás elől menekülnie.

A bíróság — tekintettel, hogy a sértett nem ellenezte a valódiság bizonyítását — elrendelte azt s határnapot tűzött ki dr. Szentgyörgyi Zoltán és Léhner Miksa kihallgatására.

Ennyi történt tegnap. Hát mi nem hiszszük, hogy Székely Elek vádját bizonyítani tudja, legalább ez alakban nem. De nem akarunk az ügy fejlődésének elébe vágni, bevárjuk tehát a fejleményeket. Arra azonban már ma is kíváncsiak volnánk, hogy miként jön dr. Szentgyörgyi Zoltán árvaszéki ülnök ahhoz, hogy ő szállítsa a vármegye részére a papírt és az írószereket?

## Gazdasági függetlenség.

### III.

A gazdasági függetlenséget nálunk a kérdés politikai oldaláról tekintve tárgyalják. Értelme az lenne, hogy közgazdaságilag váljunk külön Auszriától. Vámsorompók állítassanak a határookra, amelyeken át aztán „lélek az ajtón se be, se ki” már t. i., aki portékát hoz, hanem ha fizet akkora taksát, a mekkorával megpótolja az árut az a mienkkel aligha versenyezhet. Igen ám! csak hogy a vámsorompó tulsó oldalán az osztrák finác sem léssen jámbor szamaritanus. Az meg a mi eladnivalónkat terheli meg hasonlóképen, Persze az illuzió, — ez az olcsó pálinka — elhítheti azt nálunk sokkal, hogy mi nem szorulunk Auszriára. Legyen csak külön vámterület — mondják — ha az osztrák erősen megvámolja a mi terményeinket, hát eladjuk másnak. De hát kinek? Mindenki! Ez a stereotíp válasz, amit ismét a képzelgés diktál. Mert hiszen minden mélyseges tudás nélkül nyilvánvalóan beláthatni, hogy a legjobb vevő — különösen a nyers terményekre nézve — a vásárlásra képes szomszéd. Ha Bécsben egy mázsa magyar búzáért husz koronát fizetnek, abból körülbelül tizenhét korona jut a termelőnek, de ha ugyanazt a búzát Berlinbe kell eladni már csak tizenöt korona marad a termelőnek mivelhogy a két koronát a bécs-berlini fuvar emészti fel. Az újhelyi bolgár kertész amit az újhelyi piacon eladhat, ha azt Kassára fogja szállítani, már kevesebbet fog érte kapni, mert a fuvarköltséget nem háríthatja át se az idővesztéséget nem térítheti meg. Hogy a reménykedés szerint mi olcsóbban jutunk hozentrágerhez, kalucsnihoz, pineshez az nem épen lehetetlenség, csak hogy ha kevesebbet veszünk be mit sem profitiroztunk ha valamivel olcsóbban vásárolhatunk.

Ha a búzánk, borunk, gyapjunk etc. vagy a nyakunkon marad vagy nyomott áron értékesül, tehát ha a vásárlási képességünk csökken, csökkenni fog a vásárlási kedvünk is. Az még hagyján lenne ha az idézett példák szerint igazodnánk az állapot. Csak hogy Berlin épen nem venne tőlünk búzát, marhát, gyapjút etc. egyébb áron, mint ahogy a német agráriusok megengednek, t. i. erős vámmal megnyomorítva. Ha pedig a német, termése elégtelensége miatt, bevételre szorul, akkor tessék ám a magyarnak az oláh és az orosz búzával és más nyersterménnyel versenyezni, amely termények sokkal olcsóbban adhatók a miénkénél. Erre a képzelgőknek még mindig van olyan amolyan kibuvójuk, szerintük ha mi köthetnénk külön vámszerződést a némettel, hát persze azt úgy kötnék meg ahogy nekünk tetszenék. Mintha a németnek nem lenne magához való esze! Az adna ugyan nekünk bizonyos engedményt cserébe az ő ipari termékeinek adandó bőséges engedményért, csak hogy az a mádi zsidó sorsára juttatna bennünket épen ott, ahol gazdasági helyzetünk javulását várjuk, az iparfejlesztés terén. Tessék az osztráknál sokkal fejlettebb német gyáriparral kiállani a versenyt! Nem hogy lórol számárra jutnánk hanem lórol a sárba pottyannánk.

A külön vámterület theoretikus hívei egyébbel biztatnak. Szerintük is beállana ugyan külön vámterület mellett nyerstermelésünk inferioritása, csak hogy azon mihamar segítene a fellendülő ipar nyomába hágó vagyonság, amely képessé tenné az ország polgárságát összes nyersterményeinknek jutalmazó árak mellett való elfogyasztására. Hát ebben az okoskodásban tagadhatatlanul több mag rejlik, mint az előbbiekben, de sajnos az a mag is amolyan szorult-szem amit bajos kicsépelni s ha nagy erőfeszítéssel végre sikerül, akkor látja a gazda, hogy liha, pelyvás holmit kénytelen zsákba szedni. Mert kérjük, hogy az átmeneti időre — évek hosszú sorára — miből

fogna megélni a földművelés? Mikor aztán a gyáripár fellendülne, az átmeneti idő alatt verszegényé vált földművelés miből vásárolná a drága iparcikkeket? Bizony drága, sőt végzetes kísérlet lenne, amely egy nemzedék iszonyatos vagyoni csődjét jelenthetné. Előbb tönkre mennie a földipár, utóbb a gyáripár. Kicsinyben láttuk már ezt Oláhországban az oláh nagyzási hóbort is abban virtuskodott, hogy vámiháboruba keveredett az egész világgal, de egyben koncessiókkal beédesgette a külföldi gyárosokat és impulzust adott a csekély belföldi tőkének is az iparalapis vállalkozásra. Füstölt a sok-sok kémény, megteltek a tárak temérdek iparcikkokkal, de hajh! ki vegye meg. A gazdák saját zsirjukban fulladoztak, de a bocsokort amit nem voltak képesek felcserélni a füzös cipővel, se a maguk szótte-fonta gúnyát a drága posztóval. A többit tudjuk, mikor a koncessiók, jutalmak etc. kimerültek, halomra bukott minden fábrika és az oláh állami hivatalnokokat marhalevelekkel meg postabélyegekkel fizették, mivelhogy minden adóalap kimerült. Nincs könnyebb mint a türethet türethetlenné tenni!

Van aztán még egy oskolája a különvámterület követelőknek. Szerintük Auszria nálunk nélkül meg nem élhet, ergo, ha külön gyékényen fogunk árulni, az osztrákok kegyelemre adják meg magukat s köthetünk velük olyan vámszerződést, amely nekünk biztosítja a közeli, tehát kitűnő piacot, míg ellenben mi megszoríthatjuk az ő iparcikkeiket tetszésünk szerint. Nem azért említjük meg ezt a cifra okoskodást mintha cáfolni akarnók. Képtelensége csak a közgazdasági tudomány elemeiben is járatlan embernek nem tűnik fel. Mintha a világon adnának valamit ingyen! Plane a népek közötti vásárlásban. Ami igazság vagy benne az annyi, hogy korunkban egy nemzet sem élhet meg a másik nélkül. De az egymásra utaltság kölcsönös és — sajnos — de szegényebb nemzet a dolog természeténél fogva jobban rá van utalva a gazdagra, mint emez amarra. Hát még ha a szegényebb nemzet adósa is a gazdagabbnak! Amíg azonban az érdekek józan mérlegelése mellett az az eredmény állapítható meg, hogy a szegényebb nemzet a gazdagabbal folytatott versenyben, ha lassan is, de mégis előre halad mi sem indokolja a helyzetnek akként való megváltoztatását, hogy a szegényebb állapota rosszabbodjék, még ha az a silány elégtétel járna is a nyomában, hogy ime a gazdag nemzet is megcsinyli a felfordulást. A „leben und leben lassen” elve sürgősebb a szegényebb félre mint a gazdagra. Okos üzletember nem kívánhatja annak a nálánál gazdagabb üzletfelének a romlását, akinek adósa, már csak azért sem, nehogy emez anyagi romlása miatt a kölcsönt felmondani legyen kénytelen. Nem a filantropia dolga ez hanem a józan számításé. Hanem az okos üzletember okosságát merítse ki abban, hogy lassanként szabaduljon az adósságától, akkor aztán koncilliansabb üzleteket fog köthetni. Aki hitelbe veszen, drágán vásárol és olcsón kénytelen eladni. Ez a mi inferioritásunk egyik oka szemben Auszriával, nem a vámközösség. Jótállunk érte, hogy Prága sokkal olcsóbban vásárol Bécsben mint Budapest. Vagyis a cseh ember dacára a némettel való vámközösségnek előnyösebben bonyolíthatja le ügyleteit mint a magyar, mert amaz minden valószínűség szerint készpénzen vásárol.

Felsoroltuk az Auszriától való gazdasági különválás — jobbára képzelt — előnyeit, már t. i. amint azok a közfelfogásban jelentkeznek s megjegyezzük, hogy mi a különválás alatt nem értjük a gazdasági függetlenséget. E két fogalom összevágása nálunk általános. Mi Magyarország gazdasági függetlensége alatt azt értjük, hogy a magyar ember ne függjön hitelezőtől, szóval ne legyen adós. Ha ma elkülö-

nítlenők magunkat Auszriától, azért utopia lenne azt állítani, hogy gazdaságilag függetlenek vagyunk sőt akkor éreznők csak Isten igazában a gazdasági függőségünket! Hiszen kereskedőink nagy része hitelbe vásárolt osztrák árucikkeket tart raktáron. Mármint, ha az osztrák gyáros kénytelen azzal számolni, hogy magyar megrendelője ezután nem vásárol nála, kénytelen lenne pénzét visszakövetelni. Az lenne csak a lavina! Persze majd segítene a magyar bank! Segítene ördögöt. Az örülne, hogy él, nem hogy izelítőül sok száz millió váltóval tömjé meg a tárnáját mielőtt míg a cégtábláján talán a festék sem száradna meg. Bizony csak az lenne a vers vége, hogy a magyar kereskedő a csódtól menekülő továbbra is fentartaná az osztrák gyárossal összeköttetését s még a vámmal megterhelt árut is vásárolná. Mi aztán csodálkoznánk — és persze lehaazároloznánk azt a szegény kereskedőt — látva hogy minden a régiiben maradt. Ellenben a búzánk és egyebünk itt rekednének. Mert ugyan melyik osztrák malom adósa a magyar termelőnek? Az vásárolhatna olcsóbban búzát akár az oláhtól akár a muszkától. A borunkat pedig, amit így is keservesen tehetjük pénzzé, sűrű toasztozások közben magunk ihatnók meg. Így festene az a híres gazdasági függetlenség! Hanem csőd, az lenne elég, igazi nemzeti iparrá nőné ki magát.

Mi nem tartunk ceztől az eshetőségektől. Az élet sokkal komolyabb sem hogy jelszavak és csödbe jutott pártpolitikai törekvések kedvéért a türethet rosszat a lehetetlennel cserélné fel.

Csak egy modalitást tűr meg a józan gondolkodás. Olyan kiegyezést Auszriával, amely mindkét állam közgazdasági követelményeinek a lehetőségig megfelel. Hogy ezt aztán külön vámterületnek hívják-e vagy minek, az a formula dolga. Ennél tovább a dolog nem fejleszthető. De legyen a két állam gazdasági berendezkedése bármint a nemzet boldogulására édes kevés befolyása leszen. Egyéb kell ahhoz! Ha a különvámterület egyet jelentene a nemzeti vagyonsággal, akkor nem lennének koldus nemzetek. Pedig bizony vagynak, politikáik önállóak, függetlenek, külön vámterületek, külön bankot bírók és gazdaságilag mégis átkozottul függők.

Gazdasági függetlenséget csak a nemzeti munka szervezője teremthet és teremti is bármint közgazdasági szervezkedés mellett. Ezekről legközelebb.

## A gyomor és helyzetünk.

Az amerikaiak élelmémű szociologusa, Ward azt tanítja, hogy minden társadalmi fejlődés kovásza: az emberi érdek, melynek két elementaris ösztöngyökere: a szerelem vágya és a *táplálkozás*. Werner Sombart pedig az emberiség történetének legmélyebb tényét így tárja föl: „Az emberi történelem vagy az *abrakban* való részesedésért folyó harc, vagy az *abrakolás* sorrendjéért folyó harc földünkön.”

Hasábokon keresztül idézhetném az etnografusok, műveltségtörténészek és társadalomtudósok hasonló véleményét a „der Mensch ist, was er isst” kijelentésszerű elméletektől a legbonyolultabb, néprajzi, lélektani, gazdaságműveltség és jogtörténeti tényekre támaszkodó elméletekig. Utalhatnék a középiskolai tanáraink memorandumára, melyben a „hazafias” ideológok nagy fájdalommal azzal biztatják a kormányt, hogy a Himnuszt nem hajlandók üres *gyomorral* énekelni és vörös nótákkal fenyegetőznek. Madártávtól kimutathatnám, hogy a rab-szolgaság keletkezése, ebből a jobbagyságra és ebből a kapitalizmusba való átmenet, a legelső nemzetiállamokból a faluszövegségi, törzsi, középkori egyházi-, császári-római államokon át a nemzeti állam létrejöttéig, minden változás az erkölcsre, államra,

## Értesítés!

Diszes női ruhákat, blousokat, ruhaaljakat, férfiruhát legszebben

Női ruhaszövegetek guveliroz.

tisztít és fest

minden színre

Rakovszky Sándor

ruhafestő és tisztító

Sátoraljaujhely, Bercsényi-u. 5. sz.

embertársainkra és az uralkodókra vonatkozó érzelmeink koronként és helyenként való legnagyobb fokú különbözősége ugyanarra az alapokra vezethető össze, melyet fönebb megjelöltem. Tényekkel igazolhatnám, hogy minden elméletünk mögött — legyen az tudományos, vagy művészi —, melyek forradalmak, vagy kisebb megrázkodtatásoknak viharadaraiként szerepeltek mindig, a *gyomor korog*.

De nem tépelődhetem már mintha hallanám, mint sikolt és jajgat végig a magyar nótán egy nóta, melynek melódiája az éhség és a borzalmas nyomor szálaiból van összeszöve, melynek hallatán felbővülnek a hegyek, ha szívüket a dal általjára, vad félelemben borzong az ég, századok munkája piros lángokká lesz és vér festi meg a barna ugart. Hiába bömbölnek az agyuk, az emberordások sakálvonítása és hörgő, vértokádó jajsza tölti be csak a levegőt. Alkotmány, hazaszeretet, feljebbvaló tisztelete, jogérzet, igazságérzet számkivetve az emberi koponyákból és úgy látszik, mintha az agyvelők is gyomrok lennének, melyekben nincsen már éhség, csak vad láz, gyűlölet és pusztítani vágyás.

Mi ez a nóta, amely így fenekestül felforgatja a világot, mi az, ami elfelejteti az emberekkel a felebaráti szeretetet, mi az, ami lepattantja az állatemberről a kulturizománcot és öldöklő, gyújtogató, romboló fenevadakká teszi? Szerzője az éhség, hangszere a gyomor, neve: *gyomorkorogás!*

Hiába hessegetem a rémképeket, hiába fogom be füleimet, hogy a háborgó vulkán moráját ne halljam, hiába kötöm be szememet, hogy a váztestű nyomort ne lássam, tények és ismét tények, letagadhatatlan valóságok rémei merednek elém.

Kérdem:

Miért van az, hogy Magyarország legjobban kereső lakosa, a budapesti ember 1896-ban fejenként 60·9 kg. húst fogyasztott, míg 1900-ban 53·1 kg., 1905-ben 47·5 kg.-ot, amiből 13 deka hús sem jutott egy napra?

Miért van az, hogy Belgiumban fejenként és évente 325·3 kg. gabona, 180·0 kg. buzalisztet fogyasztanak, ugyanezekből ugyanigy

Németországban	309·0 kg. illetve	66·0 kg.,
Hollandiában	252·9 " "	96·3 " "
Franciaországban	244·0 " "	137·7 " "
Egyesült Államok	224·5 " "	100·2 " "
Angolországban	219·7 " "	125·5 " "
Spanyolországban	209·6 " "	144·8 " "

míg Magyarországon csak 194·5 kg. buza és 103·1 kg. gabonalisztet fogyasztanak fejenként és évente?

Miért van az, hogy a magyar munkások jövedelmüknek 25—38% -át fordítják lakbérre, eddig Angliában 20—25% -át?

Miből fedezze lakását, ruháját, dohányját, szórakozásait az a magyar munkás, aki ha ipari üzemben dolgozik, átlag 560 koronát, ha mezőgazdasági munkás, átlag 440 koronát keres egy év alatt, ha meggondoljuk, hogy minden keresőre egy eltartott jut, ha a napi erővesztéséget pótló 118 gm. fehérjét és 328 gm. szén-tartalmú legolcsóbb táplálék előállításának költsége 116 fillér naponta és fejenként?

Nemde ez az oka annak, hogy mi vagyunk a legtudóveszebb ország Európában, hogy több mint 250 ezer tanköteles gyermek nem jár iskolába?

Miért van nálunk a főpapság kezén 250 millió kat. hold ingatlanság és miért hal meg nálunk minden második gyermek 10 életéve előtt?

Miért van 2,123,634 kiscgazdának egymillió holddal kevesebb birtoka, mint 3768 nagybirtokosnak és miért él a magyar ember 15—20 évvel kevesebb ideig, mint az angol?

Miért emelkedett a hitbizományi birtok 1869-től 1896-ig 463,000 kat. holdról kétmillió 400,000 kat. holdra, az egyházi bir-

tok pedig ugyanezen idő alatt 1,788,000 holdról 2,500,000 holdra és miért szaporodott a földnélküli mezőgazdák száma 1889—1900-ig 528,000 személlyel?

Miért növekedett a földbirtok terhe egy év alatt 350 millió koronával és miért vándorolt ki az utolsó decennium alatt 1 millió magyar?

Mielőtt felelnék erre a néhány súlyos miérte, kérdem: mi köze van ennek a pár miértnak a magyar ember gyomrához?

Ezekben a miértes kikezdésű sorokban van ennek az országnak minden nyomora, minden baja, de egyúttal az orvossága is.

Ezek a számok letagadhatatlanul azt bizonyítják, hogy ebben az országban mindenki sir, ráncos, vén, pusztul, adósodik, koplal és kivándorol, aki nem nagybirtokos, főpap, vagy ezek csatlósa.

Magyarország öntudatos munkássága és városi kispolgársága 1<sup>2</sup> év óta zajong és elégedetlenkedik. És ha már nem szégyenli bevallani ország-világ előtt, hogy éheznek, akkor kétségtelenül öntudatára ébredt a nyomorának. De a nép nemcsak a sebeit mutogatja, hanem orvosságot is követel rá, ami nyilván bizonyítéka annak, hogy tudja is mi az orvosság.

Tudja, hogy ebben az országban olyan törvényt hoznak, mely minden külföldről behozott vágó-és igás állatra darabonként 60, 30, 18, 5, 2·50, 1·50, 12, és 22 koronát ró aszerint, amint ökröt, bikát, tehenet, növendékmarhát, borjút, juhot, bárányt, vagy sertést hoznak be. Disznózsirra, szalonnára 45 kor., friss húsra 30 kor., elkészített húsra 45 kor. és huskolbászra 100 korona vámot ró ugyanakkor, amikor a katonai készletek, ezek között robbantó szerek és robbanó anyagok vámentesek. A megélhetést nehezíti vámmal, a gyilkoló eszközök behozatalát elősegíti vámentességgel. Ezt azért teszi, mert a fenti anyagokat a földbirtokosaink is előállítják és ezek termelvényeit a külföld veszedelmes konkurenciája ellen védi, a katonai dolgok pedig azért jönnek be vámentesen, hogy azokat, akiknek a legtöbb féltenivalójuk van, sikerrel megvédjék. Tehát nemcsak a zsebét, de a bőrét is védi a törvény a nagybirtokosnak. A lisztre is 15 kor. vámot vet, s ez az oka annak, hogy tavaly Magyarországon 10 kor.-val volt drágább a liszt mm.-kint, mint külföldön.

Ezt a paradicsomi állapotot arra használják fel nagybirtokosaink, hogy a bevetett területek nagyságát redukálják és az állattenyésztést csökkentik. Céljuk, amelyet nyíltan bevallanak: csak annyi gabonát és állatot termelni, amennyire a közös vámterület lakosainak szükségük van, mert a vám okozta hatás csak ekkor érvényesül. Ha t. i. nem terem annyi, hogy a közös vámterületen ki is vihessünk, itthon a világpiaci árnál anyival drágábban fogja eladni a földbirtokos a termelvényeit, mint amennyi az illető termelvényre rótt vám. Vagyis ha szűk a termés, Magyarországon a buza 7·50 kor., a rozs 7 kor., árpa 4 kor., zabb 6 kor.-val, a liszt 15 koronával lesz drágább mint a világpiacon.

A fogyasztók így 3768 nagybirtokos uzsorájának vannak kitéve.

Kevés az állatállományunk! Ezt szokták mondogatni az éhes embereknek. Hát akkor miért vittek ki tavaly 421, 642 szarvasmarhát és 667, 380 sertést? Nincs eléggé védve a magyar földmivelés és állattenyésztés! Hát nem elég, ha az utolsó 10 évben a gabona vámjá 256 % -kal, az ököré 521 % -kal, a nehéz sertés vámjá 497 % -kal emelkedett? Miért nem fejlődik hát az agricultura és állattenyésztés? Mert nem akarják fejleszteni! Sokkal jövedelmezőbb a termelés, ha kivitelre nem termelnek, mert oly magasak a védővámok, hogy tavaly is, szűk esztendőben 100 millió koronát vágtak zsebre mint a vám előidézte tiszta nyereséget.

Félnek talán, hogyha fölemelik a vám-

sorompókat, a pénzünk külföldre megy? Hát kérdem: nem megy-e a pénzünk külföldre, ha az a nagybirtokosaink zsebébe vándorol? De ha bejön a sok olcsó külföldi élelmiszer, minden olcsóbb lesz, és így a termelvények árának egy része legalább a belföldi fogyasztók zsebében marad.

Es vajjon nem az-e minden termelés alapja, hogy a közönség fogyasztóképességét növeljük? És növeljük-e azáltal, hogy 3768 nagybirtokos kedvéért éhezni hagyjuk az országot? Miképp fejlődjék itt az ipar, amikor a lakosság kenyeret, húst és lakást se tud venni. Kinek termeljen az iparos, kinek adjon el a kereskedő, miből és mit vegyen a munkás, a fogyasztó, ha minden pénze lakásra és élelemre is kevés?

Disztingváljunk! Nem azért nincs Magyarország elég élelem, mert nincs eléggé védve a mezőgazdaság, hanem azért, mert nagybirtokosaink nem akarják, hogy legyen.

Ha pedig valaki csodálkozni fog azon, hogy a törvényhozás is segédkezett nyújt a lakosság kiéheztetéséhez, az nézzen végig a magyar törvényhozáson. A főrendiházban született nagybirtokosok és főpapi nagybirtokosok ülnek jórészt és a képviselőház 43% -a szintén nagybirtokosokból és ezekcseledeiből áll. Miért? Mert a kispolgárság 84% -nak, az önálló existenciák 50% -ának és a munkásság 94% -ának nincsen szavazati joga. A választóknak több mint 64% -a földbirtokos. Ezen a lehetetlenségen csakis az általános, egyenlő és titkos választó jog segíthet. Az óriási uzsorát pedig csakis a népparlament fogja megszünteni.

Addig is, még az általános szavazati jog törvénybe iktattnék, a polgárgárságnak és a munkásságnak kötelessége a vak és siket kormányt az éhséglázadások következményeire figyelmeztetni, követelnie kell népgyűléseken a sorompók fölemelését és az argentinai fagyasztott hús behozatalát, nehogy csordultig megteljen a lázadó éhség pohara, nehogy beteljen a shakespearai mondás: Üssük agyon Coriolanust és lesz olcsó gabonánk!

be.

## HIREK.

— **Eljegyzés.** Pap Kálmán pósta távirdata tiszt Budapestről eljegyezte Rakovszky Vali urleányt Sátoraljaujhelyen.

— **Ki a rangban az első II. oszt. szolgabíró?** Az I. osztályu szolgabírói állásra pályázó két tb. főszolgabíró szolgálati ideje tekintetében, különösen a sárospatakiak legutóbbi körlevele óta, teljesen tájékozatlan a közvélemény. Ennek a megszüntetése céljából az alispáni hivatalban utána jártunk a dolgnak, s a választási jegyzőkönyvek átvizsgálásából meggyőződünk arról, hogy Dr. Görgy László tb. főszolgabíró 1906. évi június hó 18-án, Jeney István pedig 1908. ápr. hó 30-án lett szolgabíróvá megválasztva. Ezen fizetésbeni előléptetésnél tehát Dr. Görgy László van soron, ki a rangsorban az első.

— **Kún Bertalan öröke.** A tiszánin-neni református egyházkerület püspöki szé-kének betöltése körül öt vármegye területén megindult a mozgalom s reánk sátor-aljaujhelyiekre kedvező auspiciumok mellett. Kétségtelennek látszott bár — s ezt Fejes István papi működése évtizedek óta sejteni engedték — hogy a püspöki szék megüresedése esetén annak méltó örököse első sorban Fejes István lehet csak, mégis jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy az egyházkerület csaknem egyhangulag, lelkesedéssel a sátoraljaujhelyi egyházközség lelkészét ülteti a püspöki székbe. Zemplén és Ung megyék egyházközségeinek szavazatai iránt kétség egyáltalán nem lehetett, ma, Révész Kálmán kassai esperes ismert nyilatkozata s a kassai egyházközség állás-

# Veress István uri fodrász

Péchy Jenő Kazincz-utcai fodrásztermét átvette s kéri a Sátoraljaujhely város közönségének szives támogatását. Különleges fejmosás amerikai módszer szerint.

foglalása után, az abauji egyházközségek szavazatai is biztosítva vannak a Fejes István részére. És ezzel a választás sorsa is eldőlt s csak rövid napok választanak el attól, hogy Sátoraljaujhely lelkészében a tiszánineni egyházkerület püspökét üdvözölhessük.

**Szőlészeti és borászati vándorgyűlés Tállyán.** November hó 6-án (vasárnap reggel 10 órától kezdődőleg Tállyán (nem mint előbb jelezve volt Tarcalon) szőlészeti és borászati vándorgyűlés fog tartatni, melyen *Istvánffy Gyula* tud. egyetemi tanár, a szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet európai hírességű tudós igazgatója a mustnak fajlesztőkkel való erjesztését szemléltető módon fogja bemutatni és ismertetni. A vándorgyűlésen továbbá az ez évi tapasztalatok, a jövő évi tennivalók és különösen a Tállyán igen jónak bizonyult töképtelési eljárás lesznek megbeszélve, illetőleg ismertette. A m. kir. földművelésügyi kormány képviselőjének jelenlétében megtartandó vándorgyűlés egyik előadójául felkértett még *Kosinszky Viktor* kir. tanácsos, központi szőlészeti és borászati főfelügyelő is. Kívánatos, hogy ezen érdekesnek és tanulságosnak ígérkező vándorgyűlésen a szőlősgazdák, szőlőkezelők s pincemesterek minél nagyobb számmal vegyenek részt. A résztvevni szándékozók felkértenek, hogy részvételi szándékukat legkésőbb folyó évi november hó 2-ig a tarcali vincellériskola igazgatóságához egy levelezőlapon az egy-községbelieket együttesen oly célból bejelenteni sziveskedjenek, hogy a Tállyán rendezendő közebédől idejekorán gondoskodás történhessék. Szerencséről Tályára a tovább utazás az onnan 9 órakor induló tehervonathoz szükség szerint csatolt személykocsikban fog történni. A vándorgyűlés vendőnkül *Windischgrätz Lajos* herceget sikerült megnyerni, díszelnök pedig *Bernáth Béla* orsz. képviselő lesz.

— **A nagymihályi sörgyár panamája.** Ösmertettük lapunkban annak idején a nagymihályi sörgyár ellen a kir. pénzügyigazgatóság által folyamatba tett jövedéki kihágási eljárást. A nagymihályi sörgyár a hűtőbárka némi szabályozása által rövid idő alatt 30,000 korona erejéig rövidítette meg az államkincstárt. Akkoron a sörgyár igazgatósága az összes helyi lapokban nyilatkozott s rágalomnak nyilvánította közleményünket. A vizsgálat pedig folyt tovább, lépések is tettek az ügy békés elintézésére, a kir. pénzügyigazgatóság azonban nem engedett s a napokban tette át az ügyet az illetékes beregszászi kir. törvényszékhez a büntető eljárás folyamatba tétele iránt. Tettek lépéseket gróf *Ándrássy Gyulánál* is, hogy befolyásával az ügy békés elintézésénél segítségükre legyen, a gróf azonban mereven elutasított minden közvetítést.

— **Szálloda átvétel.** A sátoraljaujhelyi „Vadászkürt” szállodát *Végh László* jó hírnevű vendéglős vette át és azt teljesen újonnan, a modern-kor követelményeinek megfelelően rendezte be. *Végh László* konyhája vármegyeszerte híres és hisszük a *Vadászkürt* eddigi jó nevét e változás csak emelni fogja.

— **Egy kis statisztika.** A Tokajhegyalja zárterületén 70,000 ember él. Legalább fele — tehát 35,000 ember — olyan, kinek bort fogyasztani egészségi szempontból kell. 35,000 ember 12 millió 600 ezer napot él egy esztendőben. 1909-ben 19,000 hektoliter bor termett a Tokajhegyalján, ebből gadnáron fekszik, illetve a zárterületről kivittetett legalább 8000 hectoliter. Behoztak a zárterületre hivatalos adatok szerint nem egészen 1000 hectoliter bort, marad tehát az itteni fogyasztásra legfőlegb egy millió kétszázezer liter bor. Esik tehát minden borfogyasztásra utalt emberre naponta kevéssel több mint féldeciliter azaz kéthárom gyűszűnyi bor. Franciaországban minden lakosra naponta — még a csecsemőt is számítva — 8 deciliter, tehát tizenhét-szer több bor esik mint a fenti adatokat véve zsinormértékül a Tokajhegyalján. Vagy végtelenül nagy a szegénység tehát a kin-

ces Hegyalján, vagy — ami valószínűbb — zárterület ide, zárterület oda, vigan jó be a Hegyaljára a homoki bor, dicsérvén hatóságaink éber figyelmét.

— **Tokaji borok forgalma.** A tokaji bortermelők társasága r. társaság az elmúlt évnegyedben tokaji borokkal a következő forgalmat érte el:

1910. július hóban:	15,314.18	korona.
"  augusz.  "	24,876.56	"
"  szept.  "	41,107.66	"
Összesen:	81,298.40	"
1909. július hóban:	15,629.76	korona
"  augusz.  "	15,910.34	"
"  szeptem.  "	31,197.11	"
Összesen:	62,737.22	"

Forgalom többlet tehát 1910. évben szemben a múlt évi forgalommal 18,561 korona 18 fillér.

**ÉRTESETÉS.** Értessítjük a jegyző urakat, hogy az általunk forgalomba hozott egy évre szóló s *Nagy Albert* által tervezett adókönyvecskéket újabban átdolgozva vétivel is ellátva raktáron tartjuk.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

**Érdeklődő Mád.** A fajbaromfiak mikénti elosztását már a múlt év során megénekeltük megírva, hogy miként osztotta szét családja tagjai közt (anyós, szépnyós) a földművelésügyi kormány által mádi kősgazdák részére küldött tenyészbaromfiakat Mád ékeztollu főjegyzője *Bálint János* ur. Az ügy folytatásaként most közölhetjük, hogy a tenyészfajbaromfiakat — felesége tanítónő lévén s maga nem foglalkozván baromfi tenyésztéssel — egy valóban és baromfitenyésztőnek adta ki felébe a főjegyző ur. A napokban esett meg az osztoszkodás óriási civódás közepette. Hát ez az egy eset is elég ok lenne arra, hogy a főszolgabíró bele nézzen annak az urnak a dolgaiba. *Gortvay* ur — a szigoruan igazságos a pártatlan főszolgabíró azonban fülebubját sem mozgatja. Neki *Bálint*ra szüksége van. Az eperfa csemetékről, a 2000 koronás váltóról legközelebb.

**Álom és valóság.** A vers jó, de nekünk túl hosszú. Elnyújtott szerelmi ömlengésekre sem terünk sem időnk nincs. A szerelem és úgy jó, ha tömören, hamarosan és főleg kurtán végez vele az ember.

**K. S. Tolcsva.** Levelét szabadkőműves munkatársunknak adtuk át elintézés végett, ki arra rövidesen válaszolni fog.



EZÜST ÉS ÉKSZER  
megrendelése előtt

WIRTH JÁNOS ÉS FIAI

ezüst és ékszer gyári

MINTAKÖNYVE

nélkülözhetetlen

BUDAPEST

VI. Városház-utca 3. sz.

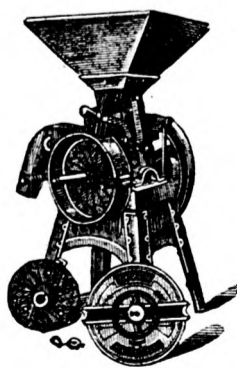
Ingyen és bérmentve küldetik.



Ujonnan épített nagy és legújabb gépberendezéssel ellátott gyártelepeim oly nagy mértékben gyarapították teljesítő képességüket, hogy mindig szállhatunk kitűnő minőségű és acélszerkezetű

# DARÁLÓGÉPEKET

az összes gabonaneműek és a többi termények darálására,  
valamint



takarmánykészítő-gépeket,  
szecska- és répavágó-gépeket  
takarmánypárolókat,  
ganajlesztivattyukat,

valamint valamennyi gazdasági gépet és eszközöket a legújabb és legjobb tapasztalt szerkezetben.

**MAYFARTH PH. és Társa**

WIEN II. Taborstrasse 71. sz.

Képviselők és viszontelárúsítók kerestetnek.  
Kimerítő képes árjegyzékek ingyen.

## HIRDETMÉNY.

Ezennel felhívom a helybeli szőlőbirtokosokat, akik az 1911-ik évben rabmunkásokat igénybe venni óhajtanak, hogy a f. év november hó 20-ig a helybeli fogházfelügyelői irodában ingyen kapható nyomtatványon írásban jelentsék be nálam a következőket:

1. Mekkora az a szőlőterület, amelynek rabokkal való megmunkáltatását kérik?

2. Kik a közvetlen szomszédok és ezek területe mekkora?

3. Hány rabot, milyen munkára, körülbelül mely hónapokban és hány napon keresztül kívánnak igénybe venni?

Az ezen bejelentések alapján általam elkészített jövő évi munkaterv az igazságügyi minisztériumnak jóváhagyása után a kir. fogházfelügyelő irodájában ki lesz függesztve, s naponként délelőtt a hivatalos órák (9—12-ig) alatt az érdekeltek által ott megtekinthető.

A rabmunkások első sorban a legfontosabb szőlőmunkák végzésére, nevezetesen: a nyításra, metszésre, első, második és harmadik kapálásra másrészt pedig a rigolozásra, homlitásra és ültetésre lesznek kirendelve, a többi szőlőmunkák úgy mint: permetezés, kötözés, szüretelés stbbi. végzésére csak akkor rendeltetnek ki, ha a többi elsőrendű munkákra lefoglalva nincsenek.

A külmunkáltatási díj a munkáltatók terhére fejenként és naponként a nyári hónapokon át 1 kor. 6 fillérben, a téli hónapokon át pedig 86 fillérben van megállapítva.

Az igénybe vett rabmunkáért a munkaadók minden hónap végével, legkésőbb a következő hónap 5-ig a díjakat a kir. fogházfelügyelőnél utólagosan lefizetni tartoznak. Azon munkaadók a kik ezen fenti fizetési kötelezettségüknek csak egyszer is nem tesznek eleget, tekintet nélkül arra, hogy elő vannak jegyezve vagy sem, a jövőre nézve csak úgy tarthatnak igényt rabmunkásokra, ha a munkadíjat 14 nappal előre lefizetik.

Sátoraljaujhely 1910. évi október hó 22-én.

Eiserth István  
kir. főügyési helyettes.

## A jegyző uraknak.

Értesítem a tek. jegyző urakat, hogy a Dókus-jubileum alkalmából készült csoportkép 40X50 cm. nagyságban 4 koronáért, kisebb alakban 3 koronáért nálam megrendelhető és kapható.

„ELITE“ fényiroda

Sátoraljaujhely  
az állami iskolával szemben.

Illésházi Endre saját termései  
tokajhegyaljai mádi szamorodni borait

literenkint 70, 80 és 100 fillérért árusítja csakis gönczi hordókban.

Asszú borok félliteres butellákban 5 4 és 3 koronáért kaphatók.

Cim: Sátoraljaujhely.

## Értesítés.

Van szerencsém Sátoraljaujhely város és vidéke n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy a sátoraljaujhelyi jóhírű

## „Vadászkürt” szállodát és étteremet

átvettem

és azt teljesen ujonnan, a modern kor követelményeinek megfelelően rendeztem be.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

kiváló tisztelettel:

**Végh László,**

a „Vadászkürt“ szálloda bérloje.

## LÁSZLÓFI H.

szabóüzlet és gyapjuszövet raktára  
SÁTORALJAUJHELYBEN.

Az őszi idényre készít **finom angol szövetekből** mérték szerint:

Felöltő	— — —	25	frt-tól	feljebb
Saccó öltöny	— — —	22	frt-tól	„
Jaquet öltöny	— — —	35	frt-tól	„
Ferencz József öltöny	— — —	40	frt-tól	„

Kívánatra bármikor kész a megrendelések felvételére kellő mintákkal ellátva utazni. — Művészies szabás.

Kívánatra vidékre mintát s árjegyzéket díjtalanul küld

Legjobb gyártmányu

## gramophonok és lemezek

kényelmes részlettízítésre is kaphatók

Grossmann H. Sámuel

óras és ékszerésznél

Sátoraljaujhelyben, Rákóczi-utca 8. szám a.

Scala, Lyrophon, Da'Capo lemezek  
ára darabonként 3 korona 20 fill.

Választékkal szívesen szolgálók.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölk.

## Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársulat

széntermékei szobafűtési és ipari célokra

## Klár és Neuman

cégnél

## Sátoraljaujhely

rendelhető meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott **kovács-szén** és **koks** valamint **porosz brikett** kapható.

Aki gyomorfájós, bélbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomorsót, Schaumann** gyógyszerésztől **Stockerauban**.

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését, használja a Schaumann-féle **gyomorsót**, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

**Gyomorsó** eltávolítja azonnal a fölösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 kor. 50 fillér.

**Gyomorsó-pasztillák** kényelmes és kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával a 10 gyomorsó-pasztillával Kor. 1.50. Postai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétel — **Schaumann** gyógyszerész **Stockerau**-ban.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Magyarországi főraktár:

**Dr. Egger L. és Dr. Egger J.**

gyógyszertára Budapesten.

Az elismert

legjobb

legelterjedtebb  
magyar hirlap

## AZ UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST, Rákóczi-ut 54. sz.**

Főmunkatársak: **Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor.**

Felelős szerkesztő: **Gajári Ödön.**

Szerkesztő társ: **Dr Ágai Béla.**

Előfizetési árak: 1 óra 2-40 kor.  
negyed évre 7 kor., fél évre 11 kor.,  
egész évre 28 kor.

# SZEGŐ divatház Sátoraljaujhely, Főtér.



Női és leány  
**felöltők,**  
Kosztüm, alj, leányka  
ruha, pongyola és blous  
különlegességek.

## 4 reklámczikk:

- 1 angol utazó kosztüm Kor. 17.50
- 1 „ alj kitünő minőség K. 7 és 15
- 1 szövet pongyola kit. „ K. 19.50
- 1 női posztó blous Kor. 7.50

Felöltő raktáramat  
magnagyobbitottam.

☐ ☐  
Modeljeim  
általános feltűnést keltenek.

Szörme bélésű bundáimra,  
boá és karmantyúimra  
felhívom t. vevőim b. figyelmét.

**Feltűnő olcsó árak!**



**!! Hatóságilag engedélyezett végeladás !!**

**Schön Sándor és Barna D. cég**

sátoraljaujhelyi divatáruháza

összes raktáron levő árukat az üzlet feloszlása folytán

**feltűnő olcsó árban kiárusítja.**

Ezért mindenki helyesen és okosan cselekszik, ha e kiváló alkalmat felhasználva, szükségletét e cégnél beszerezni iparkodik.

RAKTÁRON VANNAK:

Női és férfi ruhakelmék, vásznak, női és férfi fehérneműk, menyasszonyi kelengyék, szőnyegek és függönyök nagy választékban.

**!!! FELTŰNŐEN OLCSÓ ÁRAK !!!**

Zemplén-Ladamóci Mész- és Agyagipar  
Részvénytársaság  
SÁTORALJAUJHELY.

Ajánljuk

a t. építő, építész és mészkereskedő urak  
szíves figyelmébe az általunk kizárólag  
fával égetett, teljesen kőmentes

I-ső RENDŰ

**DARABOS MESZET,**

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai  
termékeket fölülmulja.

Levélbeli megkeresésre a z o n n a l válaszolunk,  
távirati megrendeléseket elfogadunk.

Zemplén-Ladamóci Mész- és Agyagipar  
részvénytársaság.

Sürgőnycim: Mészársaság, Sátoraljaujhely.  
Telefon-szám: 32.

Tőketörlesztéses kölcsönt a legkedvezőbb feltételek mellett földekre és házakra a **Nagy-szebeni Földhitelintézet** nyújt. Bővebb felvilágosítást ad az üzletek átvételére jogosult **Patzauer Hugó Kassán**, a Nagy-szebeni Földhitelintézet kölcsön közvetítő ügynöksége.